

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00
F: 01 478 39 00
E: gfu.fu@gov.si
www.fu.gov.si

PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST
Plačevanje prispevkov za socialno varnost
za zavarovance – kmete,
prostovoljno vključene v zavarovanje

Podrobnejši opis

5. izdaja, MAREC 2017

KAZALO

1.0 SPLOŠNO	3
2.0 KMETJE, KI SO OBVEZNO VKLJUČENI V POKOJNINSKO IN INVALIDSKO	3
3.0 KMETJE, KI SO PROSTOVOLJNO VKLJUČENI V POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE	3
3.1 Vlaganje prijav v zavarovanje.....	3
3.2 Vrste prispevkov.....	4
3.2.1 Pokojninsko in invalidsko zavarovanje	4
3.2.2 Obvezno zdravstveno zavarovanje	4
3.2.3 Zavarovanje za starševsko varstvo	4
3.3 Osnova za plačilo prispevkov	5
3.3.1 Osnova za plačilo prispevkov (vključitev v zavarovanje po 1. 1. 2013)	5
3.3.2 Osnova za plačilo prispevkov (vključitev v zavarovanje pred 1. 1. 2013)	5
3.4 Vrste in stopnje prispevkov.....	5
3.5 Zavezanec za plačilo prispevkov	6
3.6 Rok za plačilo prispevkov	6
4.0 KMETJE, KI SO SAMO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANI	6
4.1 Vlaganje prijav v zavarovanje.....	6
4.2 Osnova za plačilo prispevkov	6
4.3 Vrste in stopnje prispevkov.....	6
4.4 Zavezanec za plačilo prispevkov	7
4.5 Rok za plačilo prispevkov	7
5.0 POSEBNI PRIMERI ZAVAROVANJA ZA KMETE.....	7
5.1 Pavšal za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	7
5.2 Pavšal za zdravstveno zavarovanje	7

1.0 SPLOŠNO

Fizične osebe so v obvezno socialno zavarovanje v Republiki Sloveniji vključene iz naslova svojega statusa ali delovne aktivnosti, na način in pod pogoji, ki jih določajo predpisi s področja obveznega socialnega zavarovanja, in sicer:

- [Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#),
- [Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ](#),
- [Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih - ZSDP-1](#),
- [Zakon o urejanju trga dela - ZUTD](#).

Navedeni zakoni določajo tudi:

- osnove za plačilo prispevkov za socialno varnost (v nadaljevanju: prispevki),
- vrste prispevkov, ki se plačujejo za posamezne zavarovance,
- zavezance za plačilo prispevkov.

Stopnje prispevkov določa [Zakon o prispevkih za socialno varnost - ZPSV](#), za določene zavarovance pa so stopnje prispevkov določene v [Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) in [Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ](#).

Prispevke pobira Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS). Način obračuna in plačila prispevkov ter roke za obračun in plačilo prispevkov določa [Zakon o davčnem postopku - ZDavP-2](#).

2.0 KMETJE, KI SO OBVEZNO VKLJUČENI V POKOJNINSKO IN INVALIDSKO

Obvezno zavarovanje iz naslova opravljanja osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, druge kmetijske dejavnosti in dopolnilne dejavnosti nastopi z dnem izpolnitve pogojev (zdravstvena sposobnost in doseganje dohodka na zavarovanega člana najmanj v višini 60 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec), določenih v 17. členu [Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#).

Obvezno zavarovanje iz tega naslova preneha z dnem prenehanja izpolnjevanja pogojev, z uveljavitvijo pravice do pokojnine ali z dopolnitvijo 63 let, ko lahko dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti presega dohodkovni pogoj, če zavarovanec nima drugih dohodkov iz kmetijske dejavnosti ali dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Ne glede na navedeno lahko, če med zavarovanjem prenehajo izpolnjevati pogoj dohodka iz prvega odstavka 17. člena [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#), ostanejo v zavarovanju.

Podrobnejša navodila v zvezi z obveznim zavarovanjem kmetov so objavljena na [spletni strani FURS](#).

3.0 KMETJE, KI SO PROSTOVOLJNO VKLJUČENI V POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE

3.1 Vlaganje prijav v zavarovanje

Kmetje, ki ne izpolnjujejo premoženjskega cenusa za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se lahko iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti prostovoljno vključijo v pokojninsko in invalidsko zavarovanje po petem odstavku 25. člena [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#).

Šifra podlage za zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti:

- 007 – prostovoljna vključitev v pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Za kmete, ki se prostovoljno vključijo v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, nastopi obveznost vključitve v obvezno zdravstveno zavarovanje. Kmet ob vstopu v obvezno zdravstveno zavarovanje lahko izbira ali se bo zavaroval za vse pravice v obveznem zdravstvenem zavarovanju ali za pravico do zdravstvenih storitev ter povračilo potnih stroškov.

Šifri podlage za zdravstveno zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti:

- 064 – če se oseba želi zdravstveno zavarovati za vse pravice v obveznem zdravstvenem zavarovanju,
- 065 – če se oseba želi zdravstveno zavarovati za pravico do zdravstvenih storitev ter povračilo potnih stroškov.

Zavarovanje po podlagi 064 in 065 vključuje tudi zavarovanje za starševsko varstvo.

Vse prijave v obvezna socialna zavarovanja (pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo) zavarovanci vložijo pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZS). Podrobnejša navodila v zvezi z obveznim zdravstvenim zavarovanjem kmetov so na voljo na [spletni strani ZZS](#).

3.2 Vrste prispevkov

3.2.1 Pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Po 25. členu [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) se lahko prostovoljno vključijo v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetje, če imajo zdravstveno sposobnost za opravljanje kmetijske dejavnosti, če se ne šolajo in niso uživalci predčasne, starostne, vdovske ali invalidske pokojnine, vendar pa ob vložitvi prijave v zavarovanje ne dosegajo dohodka kmetije iz kmetijske dejavnosti na zavarovanega člana dosega najmanj znesek, ki je primerljiv z zneskom 60 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec.

Po prvi alineji prvega odstavka 152. člena in tretji alineji 153. člena [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) so kmetje sami zavezanci za plačilo prispevkov za socialno varnost zavarovanca, razen prispevkov delodajalca, ki so plačani iz državnega proračuna in v primerih prejemanja nadomestil, ko je zavezanec za plačilo prispevkov delodajalca izplačevalec nadomestil.

3.2.2 Obvezno zdravstveno zavarovanje

Po 7. točki prvega odstavka 15. člena [Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ](#) se obvezno zavarujejo kmetje, člani njihovih gospodarstev in druge osebe, ki v Republiki Sloveniji opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic.

V skladu z 52. členom [Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ](#) kmetje plačujejo prispevke od bruto osnove za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po stopnji, določeni za zavarovance in po stopnji, določeni za delodajalce.

3.2.3 Zavarovanje za starševsko varstvo

Zavarovanje za starševsko varstvo kmetov je urejeno v 8. točki 8. člena [Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih - ZSDP-1](#), po kateri so zavarovanci za starševsko varstvo osebe, ki na območju Republike Slovenije opravljajo kmetijsko dejavnost.

V skladu z 10. členom [Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih - ZSDP-1](#) se prispevki za starševsko varstvo obračunavajo od osnove za plačilo prispevkov, ki je enaka osnovi za plačilo prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Po določbi 9., 11. in 12. člena [Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih - ZSDP-1](#) so ti zavarovanci sami zavezanci za plačilo prispevkov zavarovanca in delodajalca za starševsko varstvo.

3.3 Osnova za plačilo prispevkov

Pri določitvi zneska osnove za plačilo prispevkov za kmete, ki so prostovoljno vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se upošteva datum vključitve v zavarovanje. Pri tem je pomembno, ali gre za vključitev v zavarovanje pred uveljavitvijo [Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) (pred 1. 1. 2013) ali za vključitev v zavarovanje po 1. 1. 2013.

3.3.1 Osnova za plačilo prispevkov (vključitev v zavarovanje po 1. 1. 2013)

Kmetje, ki ob vložitvi prijave v zavarovanje ne dosegajo pogoja dohodkovnega cenzusa ter prenosniki kmetijskega gospodarstva, ki za prenos prejemajo rento iz naslova ukrepov kmetijske politike (če niso uživalci pokojnine), se prostovoljno vključijo v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (zavarovalna podlaga 007 v kombinaciji z zavarovalno podlago 064 ali 065). Prispevke plačujejo od osnove za prispevke, določene z [Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#).

Osnova za prispevke za kmete, ki so prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje:

- v letu 2014: minimalna plača,
- v letu 2015: znesek 54 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec (v nadaljevanju: PP),
- v letu 2016: 56 % PP,
- v letu 2017: 58 % PP,
- v letu 2018: 60 % PP.

Osnova za prispevke za kmete, prenosnike kmetijskega gospodarstva, ki za prenos prejema rento iz naslova ukrepov kmetijske politike, če niso uživalci pokojnine:

- od januarja 2013 do februarja 2014: minimalna plača;
- od marca 2014 dalje: 60 % PP.

3.3.2 Osnova za plačilo prispevkov (vključitev v zavarovanje pred 1. 1. 2013)

Kmetje, ki so bili pred 1. 1. 2013 prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, plačujejo prispevke od osnove, od katere jim je bil obračunan prispevek za zadnji mesec pred uveljavitvijo [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) (od osnove za mesec december 2012). Ta osnova se usklajuje s stopnjami rasti minimalne plače.

Zneski osnov za kmete, ki so prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje so objavljeni na [spletni strani FURS](#).

3.4 Vrste in stopnje prispevkov

Vrste in stopnje prispevkov, ki plačujejo kmetje, ki so prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, so razvidne iz naslednje tabele:

Za kmete s šifro podlage za zavarovanje: 007 + 064

Vrsta prispevka	Stopnja prispevka
za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	15,50 %
za zdravstveno zavarovanje	6,36 %
za starševsko varstvo	0,20 %
za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	0,53 %
Skupaj	22,59 %

Za kmete s šifro podlage za zavarovanje: 007 + 065

Vrsta prispevka	Stopnja prispevka
za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	15,50 %
za zdravstveno zavarovanje	5,21 %
za starševsko varstvo	0,20 %
Skupaj	20,91 %

Prispevek delodajalca po stopnji 8,85 % plačuje Republika Slovenija.

3.5 Zavezanec za plačilo prispevkov

Zavezanec za plačilo prispevkov je zavarovanec – kmet, ki je prostovoljno vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

3.6 Rok za plačilo prispevkov

Kmetje, ki so prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevke plačujejo najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

4.0 KMETJE, KI SO SAMO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANI

Kmetje, ki niso vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se obvezno zdravstveno zavarujejo, če kmečko gospodarstvo dosega na člana gospodarstva mesečno najmanj tolikšen dohodek kmečkega gospodarstva, ki ustreza znesku 25 % minimalne plače.

Šifri podlage za zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti:

- 053 – nosilci kmetijske dejavnosti,
- 054 – člani kmečkega gospodarstva.

4.1 Vlaganje prijav v zavarovanje

Za zavarovanca s šifro podlage za zavarovanje 053 (nosilec kmetijske dejavnosti) je za vložitev prijave v zavarovanje in plačilo prispevkov zavezanec sam.

Za zavarovance – člane kmečkega gospodinjstva (šifra podlage za zavarovanje 054) je zavezanec za vložitev prijave v zavarovanje nosilec kmetijske dejavnosti.

4.2 Osnova za plačilo prispevkov

Prispevek za zdravstveno zavarovanje zavezanci plačujejo od katastrskega dohodka kmetijskih in gozdnih zemljišč.

4.3 Vrste in stopnje prispevkov

Kmetje, ki so samo zdravstveno zavarovani, plačujejo prispevek za zdravstveno zavarovanje - za zdravstvene storitve in povračila potnih stroškov - po stopnji 18,78 % od katastrskega dohodka kmetijskih in gozdnih zemljišč.

4.4 Zavezanec za plačilo prispevkov

Zavezanec za plačilo prispevkov je zavarovanec – kmet, ki je vključen v obvezno zdravstveno zavarovanje. Prispevke plačuje tudi za člane kmečkega gospodarstva.

4.5 Rok za plačilo prispevkov

Kmetom, ki so samo zdravstveno zavarovani, prispevke od katastrskega dohodka kmetijskih in gozdnih zemljišč, ugotovi davčni organ z odločbo, s katero izračuna akontacijo dohodnine od katastrskega dohodka in jo izda do 30. marca tekočega leta.

Prispevke plačajo v dveh obrokih:

- poračun v višini razlike med odmerjenim prispevkom, izračunanim za preteklo leto, ter prvim obrokom za preteklo leto, do 31. maja tekočega leta,
- prvi obrok v višini 70 % odmerjenega prispevka za preteklo leto do 30. septembra tekočega leta.

5.0 POSEBNI PRIMERI ZAVAROVANJA ZA KMETE

Oseba, ki opravlja kmetijsko ali gozdarsko dejavnost in ni pokojninsko in invalidsko zavarovana (je npr. zavarovana iz delovnega razmerja), se lahko zavaruje za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri opravljanju kmetijske ali gozdarske dejavnosti (posebni primeri zavarovanja). Odločitev o vključitvi v to zavarovanje sporoči pristojnemu davčnemu uradu. Na tej podlagi plačuje mesečni pavšalni prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

5.1 Pavšal za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

[Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2](#) v drugem odstavku 20. člena določa, da se oseba, ki opravlja kmetijsko ali gozdarsko dejavnost, pa ni zavarovana po 17. ali 25. členu tega zakona, lahko zavaruje za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri opravljanju navedene dejavnosti. Navedeno pomeni, da je za te zavezance plačevanje teh pavšalnih prispevkov prostovoljno.

Mesečni znesek pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje enkrat letno določi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v [Sklepu o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja](#). Mesečni znesek prispevka od aprila 2017 dalje znaša 33,01 EUR.

Zavezanci plačujejo pavšalni prispevek mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec. Če v mesecu opravljajo dejavnost 15 dni ali manj, ti zavezanci plačajo polovico predpisanega zneska.

5.2 Pavšal za zdravstveno zavarovanje

Obveznost plačevanja pavšalnih prispevkov za zdravstveno zavarovanje je določena z [Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju](#). Zneski so določeni v odstotku od povprečne bruto plače za oktober preteklega koledarskega leta.

Na podlagi četrte alineje drugega odstavka 55. člena [Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ](#) od 1. februarja 2014 dalje mesečno plačujejo prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni v višini 0,53 % od osnove, ki je enaka povprečni bruto plači v Republiki Sloveniji za mesec oktober predhodnega koledarskega leta. Za obračunsko obdobje od januarja 2017 dalje mesečni prispevek znaša 8,31 EUR.

Na podlagi 55. a člena [Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ](#) osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, plačujejo tudi prispevek za zdravstveno

zavarovanje po stopnji 6,36 %. Ta prispevek osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, plačujejo za obračunsko obdobje od 1. februarja 2014 dalje, od osnove v višini 25 % povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji za mesec oktober predhodnega koledarskega leta. Za obračunsko obdobje od januarja 2017 dalje mesečni prispevek znaša 24,93 EUR.

Zavezanci navedeni prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec, in sicer ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.